

Eerste peilbuizen bij Breebaartpolder geplaatst in opdracht van Het Groninger Landschap

Monitoring voorkomt welles-nietesspel

TIENKE WOUDA

NOORDOOST-GRONINGEN - De monitoring in de Johannes Kerkhovenpolder bij Termunten is volgens LTO Noord een goed voorbeeld van hoe landbouwbelangen worden geborgd bij zoet-zoutovergangen. Het Groninger Landschap trekt hierin samen op met boeren. Dinsdag is de eerste peilbuis geplaatst op een akkerbouwperceel.

ACHTERGROND

Het uiterste deel van Noord-oost-Groningen staat voor grote veranderingen. Doordat er te veel slib in de Eems-Dollard zit, moet vanaf 2020 jaarlijks een miljoen ton slib worden weggebaggerd om de zeearmen ecologisch te verbeteren. Om te kijken wat voor effect dat heeft op het aangrenzende akkerbouwland, is in opdracht van Het Groninger Landschap met de voorbereidingen van een nulmeting begonnen.

Vanuit de dijkcoupure is de meetlocatie op het perceel van akkerbouwbedrijf De Johannes Kerkhovenpolder goed zichtbaar. Ludolf Fledderman teelt hier op 500 hectare aardappelen, bieten en granen. Het land grenst via een dijk aan de Breebaartpolder, een 60 hectare groot natuurgebied dat in eigendom is van Het Groninger Landschap.

In 2001 kwam met de aanleg van een duiker in de zeedijk de getijdenstroming terug in de Breebaart. Doel was meer natuurontwikkeling. Toen al vond een monitoring plaats om te kijken wat voor effect dat had

Peilbuizen worden 7 tot 10 meter onder maaiveld geplaatst in akkerbouwland bij Termunten.

Foto's: Anjo de Haan

op landbouwgrond. Mogelijk zou een vergrote kwelstroom ontstaan met als gevolg verzilting en achteruitgang van de bodemstructuur.

MEETNET

Ruim twee jaar voor de opening van de Breebaart werd een meetnet ingericht, waar vier groeiseizoenen lang onder andere neerslag, zoutconcentraties en bodemstructuur werden gemonitord. Ook vonden er gewastaxaties plaats. Belangrijkste conclusie was dat het gedempte tij in de polder geen negatieve gevolgen had voor de landbouw.

Dat er nu weer wordt gemonitord, vindt Jouke Rozema van adviesbureau Aequator Groen & Ruimte een goed gebaar van Het Groninger Landschap naar de boeren toe. 'Het onderzoek duurt tweeënhalf tot drie jaar, terwijl de baggerwerkzaamheden maar een half

jaar plaatsvinden. Dat zegt wat over het omgevingsbewustzijn van de natuurorganisatie', stelt hij.

'Je voorkomt er een mogelijk welles-nietesspel achteraf mee. Want het is niet zo dat je naar aanleiding van het resultaat van de monitoring in het verleden ervan uit kunt gaan

'Silvan en ik spreken dezelfde taal en wij respecteren elkaar'

dat de uitkomsten van de huidige monitoring ook positief zullen zijn voor de landbouw', zegt Rozema.

'Er wordt wel weer een sliblaag weggegraven. Dat kan effect op het gebied hebben. Hierdoor vermindert mogelijk de weerstand naar diepere zandige lagen, waardoor

er meer kweldruk ontstaat. Het zou daarom onverstandig zijn om mogelijke effecten niet te monitoren.'

Een tweede gunstig effect is volgens de hydroloog dat partijen door de monitoring regelmatig bij elkaar om tafel zitten. 'Ze weten zo van elkaar wat er in het gebied speelt.'

Aequator meet continu de elektrische geleidbaarheid in de peilbuizen. 'Naast bemonstering op chemie is de geleidbaarheid van het grondwater bruikbaar om veranderingen in zoutconcentraties vast te stellen.'

Een sonische boor op rups maakt het mogelijk peilbuizen 7 tot 10 meter onder maaiveld te plaatsen. Ook worden ondiepe buizen geplaatst. De meeste buizen komen aan de rand van de percelen te staan; één komt meer landinwaarts. Fledderman: 'Dat wordt wat bewerkelijker bij landwerkzaamheden.'

De akkerbouwer blijft alles goed

volgen. 'De burger krijgt steeds meer vrije tijd. Daar hoort natuur bij. Maar daarbij moet ook naar de belangen van de landbouw worden gekeken. Het helpt dat ik goed kan opschieten met de natuurbeheerder rayon Oost van Het Groninger Landschap. Silvan en ik spreken dezelfde taal en wij respecteren elkaar.'

BEZOEKERS

Jaarlijks ontvangt het bezoekerscentrum van Het Groninger Landschap 50.000 mensen. Ze komen naar zeehonden kijken of doen mee aan een activiteit in de Breebaart. 'We hebben een wandelroute uitgezet, die deels over het land van Ludolf gaat', zegt Silvan Puijman.

De komende twee weken worden de peilbuizen geplaatst. De verwachting is dat tot het najaar een nulmeting plaatsvindt. Daarna start de monitoring.

De monitoring duurt tweeënhalf tot drie jaar.

Akkerbouwer Ludolf Fledderman en natuurbeheerder Silvan Puijman

Meer zoet-zoutinitiatieven

In Noord-Nederland zijn meerdere zoet-zoutinitiatieven waarbij onderzoek van groot belang is, stelt LTO Noord. 'Iedereen is er bij gebaat dat door dit soort ontwikkelingen geen schade ontstaat en dat begint bij een goede nulmeting en monitoring. Het is vervelend als er achteraf schade is en je weet niet waardoor dat is gekomen', vindt regio-bestuurder Henk Smith.

LTO Noord probeert bij de aanleg van de dubbele dijk tussen de Eemshaven en Delfzijl een onderzoek van de grond te krijgen. Boeren bij het Lauwersmeergebied hopen nog altijd op een goede nulmeting voordat het peil in het meer omhooggaat. Monitoring is een continue strijd tussen hen, het waterschap en de provincie.